

«ТАСДИҚЛАНГАН»

«Jahon ixtisoslashtirilgan aralash mollari
savdo kompleksi» АЖ акциядорлар
умумий йиғилишининг 2017 йил
«08»апрелдаги қарори билан

**«JAHON IXTISOSLASHTIRILGAN ARALASH
MOLLARI SAVDO KOMPLEKSI»**

акциядорлик жамияти

«Дивиденд сиёсати тўғрисида»ги

НИЗОМ

(янги тахрирда)

Наманган - 2017 йил

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1.1. «Jahon ixtisoslashtirilgan aralash mollari savdo kompleksi» акциядорлик жамиятини дивиденд сиёсати тўғрисидаги мазкур низоми (кейинчалик матнда-«Низом») куйидагиларга асосан ишлаб чиқилди: Ўзбекистон Республикасини амалдаги қонунчилиги, «Jahon ixtisoslashtirilgan aralash mollari savdo kompleksi» акциядорлик жамиятсининг Низоми (кейинчалик матнда –Жамият), корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш бўйича Хайъат йиғилишининг 31.12.2015 йилдаги №9 сонли баённомаси билан тасдиқланган корпоратив бошқарув Кодекси ва Жамиятни бошқа ички ҳужжатлари.

Мазкур низомда АЖнинг дивиденд сиёсатида акс этириладиган ва ошқор этиладиган умумий масалалар келтирилади.

1.2. Жамиятни дивиденд сиёсати акциядорларни ободонлигини ошириш ва Жамиятда капиталлаштиришни ўсишини таъминлашга қаратилган. Низомни мақсади бўлиб акциядорларни ва бошқа манфаатдор шахсларни Жамиятни дивиденд сиёсати хақида хабардор қилиш ҳисобланади.

Мазкур низом акциялар бўйича дивидендлар миқдори ва уларни тўлаш тартиби бўйича Жамиятни Кузатув кенгаши тавсиялар ишлаб чиқишини белгилаш учун мўлжалланган.

Агар Жамият акциядорларига дивиденд тўлашга боғлиқ масалалар Ўзбекистон Республикасини «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларни ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида» ги қонуни, Ўзбекистон Республикасини бошқа меъёрий ҳуқуқий ҳужжатлари, Жамият Низоми ва мазкур низом билан тартибга солинмаса, у ҳолда бу масалалар акциядорларни ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш зарурлигидан келиб чиқиб ҳал этилади.

1.3. Мазкур дивиденд сиёсати 2018 йилгача бўлган даврга ишлаб чиқилди. АЖ бу даврда дивидендлар тўловига соф фойдани 30 фоиздан 70 фоизгача қаратишни мақсад қилган. Қолган маблағлар ишлаб чиқаришни ривожлантиришга 20 фоиздан 50 фоизгача йўналтирилади.

Жамиятни Кузатув кенгаши акциядорлик жамиятлари фаолиятини самарадорлигини ошириш ва корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш бўйича Хайъат қарорига асосан дивиденд тўловларини тавсия қилинаётган миқдорини белгилайди.

Йил якунлари бўйича Жамият Кузатув кенгашини дивиденд тўловлари бўйича тавсиялари амалдаги қонунчиликка мувофиқ акциядорларни умумий йиғилишига тақдим этилади ва буни асосида акциядорлар йиғилиши якуний қарор қабул қилишади. Дивидендлар миқдори ва уларни тўлаш хақидаги қарор акциядорлар умумий йиғилишида қабул қилинади. Дивиденд миқдори Кузатув кенгаши тавсия қилган миқдордан юқори бўлиши мумкин эмас.

1.4. Жамият капиталлаштиришни ўсишини акциялардан даромад олиш бўйича акциядорларни мулкӣ манфаатларини қаноатлантиришни асосий усули деб ҳисоблайди.

Дивиденд сиёсати акцияларни бозор қийматини ошириш мақсадида Жамият даромадини истеъмол қилинаётган ва капиталлаштирилаётган қисмлари ўртасидаги мутаносибликни оптималлаштиришга қаратилган.

1.5. Жамиятни дивиденд сиёсати куйидаги асосий тамойилларга асосланади:

- ойдинлик тамойили, бунда дивиденд сиёсатини амалга оширишда иштирок этувчи тарафларни ахборотни белгилаши ва ошкор этилиши тушунилади, шу жумладан дивиденд миқдори ва уни тўлаш хақида қарор қабул қилишни тартиби ва шартлари

- ўз вақтидалик тамойилида дивиденд тўловларини амалга оширишда вақтинчалик чекланишлар белгиланади

- асосланганлик тамойилида дивиденд миқдори ва тўловлари хақидаги қарор фақат Жамиятда ижобий молиявий натижалар эришилганда қабул қилинади, шунингдек жамиятни хақиқий молиявий ҳолатидан келиб чиқиб ривожланиш режалари ва уни инвестицион дастурлари ҳисобга олинади.

- адолат тамойилида дивиденд миқдори ва тўловлари хақида қабул қилинаётган қарорлар хақидаги маълумотларни олишда акциядорларга тенг ҳуқуқлилиқ таъминланади.

- кетма-кетлик тамойилида дивиденд сиёсатини бажариш жараёнлари катъий тартибда бажарилади.

- ривожланиш тамойилида корпоратив бошқарув жараёнларини яхшилаш доирасида дивиденд сиёсатини доимий такомиллаштириш ва Жамиятни стратегик мақсадлари ўзгариши билан боғлиқ низомларни қайта кўриб чиқиш бажарилади.

- барқарорлик тамойилида Жамият дивиденд тўловларини мустаҳкам даражасини таъминлашга ҳаракат қилади.

1.6. Жойлаштирилган акциялар бўйича дивиденд тўлаш хақидаги қарор (эълон) қабул қилиш Жамиятни ҳуқуқи ҳисобланади.

1.7. Эълон қилинган дивидендларни тўлаш Жамиятни вазифаси ҳисобланади. Дивиденд тўлаш билан боғлиқ харажатларни (шу жумладан солиқ туловларини ҳисоблаш ва ушлаб қолиш, дивидендларни ўтказиб бериш, почта харажатлари) дивиденд олаётган акциядордан ушлаб қолинмайди, бошқарув органи қарори билан. Бу вазифани бажармаслик учун Жамият Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ акциядорлар олдида жавобгар бўлади.

1.8. Дивидендлар қуйидаги акциялар бўйича ҳисобланмайди ва тўланмайди:

- жойлаштирилмаган

- Жамият ўзи томонидан сотиб олинган бўлса

- Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида назарда тутилган бошқа ҳолларда

1.9. «Акциядорлик жамиятлар ва акциядорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида» ги Қонуннинг 54-модда 1-қисмида кўрсатиб ўтилган ҳолларда Жамият акциялар бўйича дивиденд тўлаш хақидаги қарорни қабул қилишга ҳақли эмас.

II. ДИВИДЕНДЛАРНИ МИҚДОРНИ ВА ҲИСОБЛАНИШНИ БЕЛГИЛАШ ТАРТИБИ

2.1. Жамият биринчи чорак, ярим йиллик, тўққиз ойлик ва молиявий йил натижалари бўйича акцияларга дивидендлар тўлаш хақида қарор (эълон) қабул қилиши мумкин, 8-бандда кўрсатилган ҳолатлардан ташқари.

Биринчи чорак, ярим йиллик, тўққиз ойлик ва молиявий йил натижалари бўйича акцияларга дивидендлар тўлаш хақида қарор (эълон) тегишли давр тугаганидан сўнг уч ой мобайнида қабул қилиниши мумкин.

Дивидендлар жамият ихтиёрида бўлган соф фойдадан ёки аввалги йиллардаги тақсимланмаган фойдадан тўланиши мумкин. Имтиёзли акциялар бўйича дивидендлар

жамиятни махсус шу максадда ташкил бўлган фондлари хисобидан тўланиши мумкин. Бунда дивидендларни ўз вақтида тўлаш мақсадида ва жамиятни айланма маблағларидан дивиденд тўлашга олинган маблағлар натижасида жамиятни молиявий ҳолатини ёмонлашишини олдини олиш учун жамият фойдаси хисобидан умидсиз дебитор қарздорлик бўйича захира ташкил этилади.

2.2. Жамият акциядорларини умумий йиғилиши ҳар тоифадаги акциялар бўйича дивиденд тўлаш ҳақида қарор қабул қилади. Жамиятни Кузатув кенгаши акциядорлар умумий йиғилишига дивидендлар миқдори ва тўлаш тартиблари ҳақида тавсиялар тақдим этади. Дивидендлар миқдори Кузатув кенгаши тавсия қилган миқдордан юқори бўлиши мумкин эмас.

2.3. Дивидендлар тўлаш бўйича акциядорлар умумий йиғилиши қарорида (эълонда) қуйидагилар белгиланади:

- дивидендлар тўланадиган акциялар тури (тоифаси)
 - маълум бир акцияни бир донасига дивиденд миқдори
 - дивидендлар тўлашни муддати, тартиби ва даврийлиги
- Жамият қонунчилиқда белгиланган ҳолатларда дивиденд ҳисоблаш (тўлаш) ҳақида қарор қабул қилишга ҳақли эмас, шунингдек қонунчилиқда белгиланган муддатларда оддий акциялар бўйича дивидендни тўлиқ тўлаш имконияти йўқ бўлганда.

2.4. Акциядорлар умумий йиғилишига акциялар дивиденд тўлови миқдори бўйича Кузатув кенгашини тавсияси қуйидаги омиллардан келиб чиқиб белгиланади:

- аудиторлик ҳулосаси билан тасдиқланган молиявий ҳисоботларга мувофиқ соф фойда миқдори
- Жамиятни келгуси даврларга тузилган молиявий-хўжалик режалари
- тегишли давр якуни бўйича Жамиятни айланма маблағлари тузилиши
- тегишли давр якуни бўйича Жамиятни мажбуриятлари

2.5. Тавсия қилинаётган дивидендлар миқдорини белгилашда Кузатув кенгаши Жамиятни келгуси даврларга бўлган молиявий-хўжалик режаларини, айланма маблағларни жорий ҳолатини ва Жамиятни мажбуриятларини инобатга олиши керак. Жамият акциядорлари умумий йиғилишига дивидендлар тўлови бўйича тавсияси Жамиятни келгуси даврларга бўлган молиявий-хўжалик режаларида назарда тутилмаган Жамиятни қўшимча молиялаштиришга жалб қилиш ёки бошқа харажатларга олиб келмаслиги керак.

III. ДИВИДЕНДЛАРНИ ТЎЛАШ ТАРТИБИ ВА МУДДАТЛАРИ

3.1. Жамият дивиденд тўловларини пул маблағлари ёки қонунчилиқда рухсат этилган бошқа тўлов воситалари билан амалга оширади. Эълон қилинган дивидендлар Ўзбекистон Республикаси миллий валютасида ёки акциядор-норезидентни ёзма талабномасига асосан унга ҳисобланган дивиденд тўловларини акциядор-норезидент кўрсатиб ўтган банк ҳисоб рақамига эркин конвертация қилинадиган валютада ўтказиб бериши керак.

3.2. Дивидендларни тўлаш муддати Жамият акциядорларини умумий йиғилиши қарорига асосан белгиланади, лекин ушбу қарор қабул қилинган кундан бошлаб 60 кундан ортиб кетмаслиги керак.

3.3. Агар Жамиятни қимматли қозғалари эгалари акциядорларни умумий йиғилиши томонидан белгиланган муддатда ҳисобланган дивидендларни ололмаган

бўлса, у холда Жамият бундай (талаб қилинмаган) дивидендлар тўловини давом эттиради. Талаб қилинмаган дивидендларни тўлов даври эълон қилинган дивидендлар тўлови бўйича Жамиятни тўлов мажбуриятлари муддати тугаган кундан бошлаб уч йилдан ортиб кетмаслиги керак.

3.4. Жамиятни айби билан акциядорлар умумий йигилиши белгилаб берган муддатларда дивидендлар тўланмаса, у холда Ўзбекистон Республикаси Марказий банки тасдиқлаб берган қайта молиялаштириш кўрсаткичлари бўйича тўланмаган дивидендларга жарима (пеня) ҳисобланади. Тўланмаган дивидендлар бўйича жарима миқдори тўланмаган дивидендлар миқдорини 50 фойизидан ортиб кетмаслиги керак.

3.5. Акциядорлар билан ишларни ташкил қилиш ва олиб бориш вазифалари юклатилган Жамиятни ташкилий бўлинмаси бухгалтерия бўлими билан мазкур низомда кўрсатиб ўтилган дивидендларни тўловга тайёрлаш, бошқариш ва тўлов жараёнини бажариш учун барча зарур ишларни амалга оширади.

3.6. Хар қандай акциядор акциялар бўйича дивиденд тўловларини ҳисоблаш тартиби, дивидендларни солиққа тортиш, дивидендларни тўлаш шартлари ҳақидаги маълумотни олиш учун Жамиятга мурожаат қилишга ҳақли.

3.7. Акциялар бўйича дивидендлар олиш ҳуқуқига акциядорлар умумий йигилиши ўтказилиши учун шаклланган жамият акциядорлари реестрига киритилган шахслар эга бўлади.

3.8. Агар акция улушли ҳолатда бўлса, у холда дивиденд акциядорлар ўртасида уларни улушига муносиб тарзда таксимланади.

3.9. Акциядор ўзи ҳақида маълумотлар ўзгарган такдирда бу ҳақида уни ацияларига бўлган ҳуқуқни ҳисобга олувчи инвестицион воситачи ва қимматли коғозлар Марказий депозитарийсини хабардор қилиши керак. Агар акциядор ўзи ҳақида ўзгарган маълумотлар тўғрисида Марказий депозитарийни ва инвестицион воситачини хабардор қилмаса, у холда буни натижасида акциядорга етказилган зарар бўйича улар жавобгар бўлмайдилар.

3.10. Агар акциядор ўзини банк реквизитларини ёки дивидендлар ўтказиладиган манзилни тўғри кўрсатмаган бўлса ёки Жамиятни бу реквизитлар ҳақида хабардор қилмаган бўлса, у холда Жамият акциядорга етказилган зарар бўйича жавобгар бўлмайди. Акциядор айби билан нотўғри ўтказилган маблағлар Жамиятга қайтарилгандан сўнг, уларни қайтадан акциядорни аниқланган реквизитларига ўтказишда маблағларни қайтиши ва қайтадан ўтказилишига кетган сарф харажатлар ушлаб қолинади.

3.11. Акциялар бўйича акциядорларга дивидендлар тўлаш даврида Жамият солиқ агенти ҳисобланади ва Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги бўйича қимматли коғозлардан олинган даромаддан олинadиган солиқ миқдори чегириб ташланган ҳолда ҳисобланган дивидендларни тўловини амалга оширади. Солиққа тортишни стандарт кўрсаткичлари қўллаш мумкин бўлмаган акциядор бу ҳақида Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида белгиланган тегишли ҳужжатларни Жамиятга тақдим этади.

IV. ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН ДИВИДЕНДЛАРНИ ТЎЛАШ УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

4.1. Жамият акцияларни тури бўйича эълон қилинган дивидендларни тўлаши керак.

4.2. Дивидендлар тўлаш даврида ҳеч бир акциядор тўлов муддатлари бўйича устунликка эга эмас.

Жамият томонидан оддий акциялар бўйича дивидендлар тўлашда акциядорларни тенг ҳуқуқлилигига риоя этилади. Бунда Жамият йирик акциядорга дивидендлар тўлашга ҳақли эмас, агар буни натижасида белгиланган муддатларда миноритар акциядорларга дивиденд тўлаш таъминланмаса.

4.3. Жамиятни ижро органи тўлик ва ўз-вақтида Жамият акциядорларига дивиденд тўланиши учун жавобгар бўлади. Ижро органи устидан назоратни Жамиятни Кузатув кенгаши ва Тафтиш комиссияси олиб боради.

4.4. Хисобланган дивидендларни тўловини таъминлаш мақсадида Кузатув кенгаши ўзини мажлисларида дивиденд тўлаш жараёни ҳақидаги саволларни кўриб чиқади. Жамиятни ижро органи айби билан дивиденд тўловлари тўлиқсиз ёки кечиктириб бажарилаётган бўлса, у ҳолда Жамиятни Кузатув кенгаши айбдор шахсларга нисбатан жавобгарлик чоралари белгилайди ва қўллайди.

4.5. Агар Жамият ўзини мажбуриятларини бажармаган бўлса, у ҳолда акциядорлар акциялар тури бўйича эълон қилинган дивиденд тўловларини суд тартибида талаб қилишга ҳақли.

4.6. Жамият унга юклатилган солиқ агенти мажбуриятларини тегишли тартибда бажармаган бўлса, яъни дивидендлардан солиқ суммаларини ушлаш ва ўтказиб бериш вазифалари тўлиқ бажармаган бўлса, Жамият Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ жавобгар бўлади.

V. АХБОРОТНИ ОШКОР ЭТИШ ТАРТИБИ

5.1. Мазкур низом ва бунга киритиладиган ўзгаришлар ва қўшимчалар Жамият бошқарув органи мажлис баённомаси имзолангандан сўнг 10 кун давомида Жамиятни корпоратив веб-сайтида (namangandd.uz) ошкор этилади.

5.2. Акциядорлар умумий йиғилишида дивидендлар тўлаш ҳақидаги қарор қабул қилинаётганда Жамият қонунчиликда белгиланган тартибда ҳақиқий ҳолатлар ҳақидаги маълумотларни ошкор этади. Бунда Жамият томонидан электрон почта орқали акциядорларга дивиденд хисобланганлиги ҳақида маълумот жўнатилади.

5.3. Дивидендлар тўлаш бўйича Жамият ўзини мажбуриятларини бажариш ҳолати бўйича Жамият қонунчиликда белгиланган тартибда ҳақиқий ҳолатлар ҳақидаги маълумотларни ошкор этади.

VI. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

6.1. Мазкур низом ва унга киритиладиган ўзгаришлар ва қўшимчалар акциядорлар умумий йиғилиши қарори билан тасдиқланади.

6.2. Мазкур низомга ўзгариш ва қўшимчалар Жамиятни Кузатув кенгаши аъзолари, Жамиятни Тафтиш комиссияси, Жамиятни ички аудит хизмати ва Жамиятни ижро органи раҳбари таклифларига асосан киритилади.

6.3. Агар мазкур низомни айрим моддалари Ўзбекистон Республикасини амалдаги қонунчилиги ёки Жамият Низоми билан тўғри келмаса, у ҳолда бу моддалар ўз кучини йўқотади ва мазкур низомга тегишли ўзгартиришлар киритилгунга қадар ўша моддаларга тегишли масалалар Ўзбекистон Республикасини амалдаги қонунчилиги ёки Жамият Низоми билан ҳал этилади.